

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับสุขภาวะองค์รวม ของผู้ปฏิบัติกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม ของผู้ปฏิบัติกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ และ ๓) เพื่อศึกษาผลการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับต่อไปนี้

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ การวิเคราะห์การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๓ การวิเคราะห์สุขภาวะองค์รวมผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๔ การเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๕ การเปรียบเทียบการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติกรรมฐาน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๒๑๗)		
ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N)	ร้อยละ (P)
๑. เพศ		
ชาย	๘๔	๓๘.๗
หญิง	๑๓๓	๖๑.๓
รวม	๒๑๗	๑๐๐
๒. อายุ		
อายุต่ำกว่า ๒ ปี	๔	๑.๘
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๔๓	๑๙.๘
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๘๓	๓๘.๒
อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป	๘๗	๔๐.๑
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐
๓. สถานภาพ		
โสด	๑๑๒	๕๑.๖
สมรส	๙๒	๔๒.๔
หม้าย	๖	๒.๘
หย่าร้าง	๗	๓.๒
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐
๔. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่ามัธยม	๕	๒.๓
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๖๐	๒๗.๖
ปริญญาตรี	๑๑๕	๕๓.๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๗	๑๗.๑
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐
๕. อาชีพ		
นักศึกษา	๑๓	๖.๐
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๗๑	๗๘.๘
พนักงานบริษัทเอกชน	๑๙	๘.๘
ประกอบธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ	๙	๔.๑
อื่นๆ	๕	๒.๓
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N)	ร้อยละ (P)
๖. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ บาท	๖	๒.๘
๖,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖	๗.๔
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๘๙	๔๑.๐
สูงกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๑๐๖	๔๘.๘
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐
๗. จำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติกรรมฐาน		
ครั้งแรก	๑๐๓	๔๗.๕
๒ ครั้ง	๓๕	๑๖.๑
๓ ครั้ง	๑๐	๔.๖
มากกว่า ๓ ครั้ง	๗๐	๓๒.๒
รวม	๒๑๗	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์
เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๓ และเป็น เพศชาย จำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๔๐ ปี ขึ้นไป จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑ รองลงมาคือมีอายุ ๓๑-๔๐ ปีจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๒ และอายุน้อยที่สุดคือ มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๖ รองลงมาคือ สมรส จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔ และน้อยที่สุดคือ หม้าย จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐ รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ และระดับน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่ามัธยม จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๘ รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘ และน้อยที่สุด คือ อื่นๆ ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๑ และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ บาท จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘

จำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติกรรณฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติธรรมเป็นครั้งแรก จำนวน ๑๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕ รองลงมาคือ มากกว่า ๓ ครั้ง จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒ และน้อยสุดคือ ๓ ครั้ง จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖.

๔.๒ การวิเคราะห์การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ ๔.๒ การวิเคราะห์การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ	ระดับความคิดเห็น(n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ท่านเป็นคนตรงต่อเวลา	๓.๖๑	๐.๗๕	มาก	๘
๒. ท่านควบคุมใจได้ เมื่อถูกสิ่งอื่นมากระทบ	๓.๓๕	๐.๗๕	ปานกลาง	๑๐
๓. ท่านมีความระลึกรู้ เข้าใจตนเอง	๓.๖๓	๐.๗๐	มาก	๗
๔. ท่านมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	๔.๐๐	๐.๖๔	มาก	๒
๕. ท่านมีความตั้งมั่นอดทน	๓.๙๔	๐.๖๖	มาก	๓
๖. ท่านรู้สึกเกิดความสงบภายในตน	๓.๕๓	๐.๗๒	มาก	๙
๗. ท่านเป็นคนมีเหตุผล	๓.๗๗	๐.๖๗	มาก	๖
๘. ท่านมีการรับรู้ในการกระทำของตน	๓.๙๐	๐.๖๐	มาก	๔
๙. ท่านมีจิตอาสา ได้ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก	๓.๘๙	๐.๖๖	มาก	๕
๑๐. ท่านได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ	๔.๐๐	๐.๕๘	มาก	๑

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ๒ ข้อ คือได้แก่ ท่านมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = ๔.๐๐$) และ ท่านได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๔.๐๐$) รองลงมาคือ ท่านมีจิตอาสา ได้ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ($\bar{X} = ๓.๘๙$) และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ท่านควบคุมใจได้ เมื่อถูกสิ่งอื่นมากระทบ ($\bar{X} = ๓.๓๕$)

๔.๓ การวิเคราะห์สุขภาวะองค์รวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบไปด้วย ๔ ด้าน คือ ด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านปัญญา ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ การวิเคราะห์สุขภาวะองค์รวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม

สุขภาวะองค์รวม	ระดับความคิดเห็น (n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ด้านกาย	๓.๖๖	๐.๗๖	มาก	๔
๒. ด้านจิตใจ	๔.๐๘	๐.๖๓	มาก	๒
๓. ด้านสังคม	๔.๐๘	๐.๕๖	มาก	๑
๔. ด้านปัญญา	๓.๙๗	๐.๖๑	มาก	๓
รวม	๓.๙๔	๐.๖๔	มาก	

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวม ($\bar{X} = ๓.๙๔$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดมี ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ($\bar{X} = ๔.๐๘$) และด้านจิตใจ ($\bar{X} = ๔.๐๘$) รองลงมาคือ ด้านปัญญา ($\bar{X} = ๓.๙๗$) และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ด้านกาย ($\bar{X} = ๓.๖๖$)

ตารางที่ ๔.๔ การวิเคราะห์ระดับสุขภาวะองค์รวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกาย

สุขภาวะองค์รวม (ด้านกาย)	ระดับความคิดเห็น (n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ท่านมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง	๓.๙๗	๐.๖๖	มาก	๑
๒. ท่านมีสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างพอเพียง	๓.๘๘	๐.๖๖	มาก	๒
๓. ท่านมีสภาวะทางสิ่งแวดล้อมที่ดี	๓.๘๖	๐.๖๖	มาก	๓
๔. อาหารที่รับประทานในแต่ละมื้อมีจำนวนที่พอเหมาะ	๓.๗๘	๐.๖๕	มาก	๔
๕. ท่านคำนึงถึงคุณค่าของอาหารที่รับประทานทุกครั้ง	๓.๗๑	๐.๗๗	มาก	๕
๖. ท่านพักผ่อนอย่างเพียงพอในแต่ละวัน	๓.๖๔	๐.๘๘	มาก	๖
๗. ท่านไม่ใส่ใจกับสุขภาพร่างกายของตนเอง	๒.๘๐	๑.๐๙	ปานกลาง	๗

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกาย เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุดได้แก่ ท่านมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือ ท่านมีสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.88$) และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ท่านไม่ใส่ใจกับสุขภาพร่างกายของตนเอง ($\bar{X} = 2.80$)

ตารางที่ ๔.๕ การวิเคราะห์สภาวะองค์รวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสังคม

สภาวะองค์รวม	ระดับความคิดเห็น (n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ท่านได้รับการดูแลจากคนในครอบครัวอย่างดี	๔.๐๕	๐.๖๘	มาก	๖
๒. ท่านช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้อื่นตามโอกาสอย่างเต็มใจ	๔.๑๙	๐.๔๒	มาก	๒
๓. ท่านเข้าร่วมงานในสังคมตามปกติ	๓.๙๙	๐.๕๒	มาก	๗
๔. ท่านสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกไม่พอใจได้	๓.๘๔	๐.๕๘	มาก	๙
๕. ท่านมีความกตัญญูผู้มีพระคุณ และ เห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่น	๔.๓๗	๐.๕๕	มาก	๑
๖. ท่านแสดงออกด้วยความสุภาพอ่อนโยน	๔.๐๘	๐.๖๑	มาก	๔
๗. ท่านมักให้การสงเคราะห์ผู้อื่นตามความสามารถอย่างสม่ำเสมอ	๔.๐๕	๐.๕๘	มาก	๕
๘. ท่านชักชวนสมาชิกในบ้าน / ที่ทำงานช่วยกันจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่	๓.๗๙	๐.๖๓	มาก	๑๐
๙. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบในการอยู่ร่วมกัน	๓.๙๒	๐.๖๑	มาก	๘
๑๐. ท่านแบ่งปันสิ่งของหรือความรู้ที่ได้รับให้แก่ผู้อื่น	๔.๑๓	๐.๔๙	มาก	๓

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสังคม เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ท่านมีความกตัญญูผู้มีพระคุณ และเห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ ท่านช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้อื่นตามโอกาสอย่างเต็มใจ ($\bar{X} = 4.19$) และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ท่านชักชวนสมาชิกในบ้าน / ที่ทำงานช่วยกันจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ ($\bar{X} = 3.79$)

ตารางที่ ๔.๖ การวิเคราะห์สภาวะองค์กรรวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี
ด้านจิตใจ

สภาวะองค์กรรวม	ระดับความคิดเห็น (n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ท่านมีความสุขที่ได้ทำบุญ	๔.๔๙	๐.๕๔	มาก	๑
๒. ท่านมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือหรือแนะนำผู้อื่นให้ทำสิ่งที่ดีงาม	๔.๔๖	๐.๕๐	มาก	๒
๓. ท่านพยายามขจัดความโลภ โกรธ หลง ให้มีเหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้	๔.๑๕	๐.๖๙	มาก	๔
๔. ท่านสามารถทำใจให้สบายได้ แม้ประสบปัญหา	๓.๙๐	๐.๖๘	มาก	๗
๕. ท่านรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่น	๔.๒๔	๐.๕๗	มาก	๓
๖. เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันท่านคุมสติได้ดี	๓.๗๘	๐.๖๓	มาก	๘
๗. ท่านรู้สึกกังวลใจกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต	๒.๕๒	๐.๘๒	ปานกลาง	๑๐
๘. ท่านรู้สึกไม่พอใจที่คนอื่นได้รับสิ่งที่ดีหรือได้ดีกว่า	๒.๖๑	๑.๑๔	ปานกลาง	๙
๙. ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความหวังอยู่เสมอ	๔.๑๑	๐.๗๓	มาก	๕
๑๐. ปกติท่านเป็นคนที่มีจิตใจสุขสงบ	๔.๐๐	๐.๖๗	มาก	๖

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านจิตใจ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ท่านมีความสุขที่ได้ทำบุญ ($\bar{X} = ๔.๔๙$) รองลงมาคือ ท่านมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือหรือแนะนำผู้อื่นให้ทำสิ่งที่ดีงาม ($\bar{X} = ๔.๔๖$) และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ท่านรู้สึกกังวลใจกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = ๒.๕๒$)

ตารางที่ ๔.๗ การวิเคราะห์สภาวะองค์กรรวม ผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี
ด้านปัญญา

สภาวะองค์กรรวม	ระดับความคิดเห็น (n=๒๑๗)			
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ท่านแบ่งเวลาทำกิจต่างๆได้อย่างเหมาะสม	๓.๘๓	๐.๖๘	มาก	๙
๒. ท่านได้พัฒนาปรับปรุงงานให้ดียิ่งๆ ขึ้น	๔.๐๒	๐.๕๔	มาก	๔
๓. ท่านสามารถให้คำปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น	๓.๙๕	๐.๕๕	มาก	๕
๔. ท่านสนใจศึกษาความรู้เกี่ยวกับการเจริญกรรมฐาน	๓.๙๖	๐.๖๘	มาก	๘
๕. ท่านปฏิบัติตนตามคำแนะนำของผู้สอนกรรมฐาน	๓.๙๖	๐.๖๗	มาก	๗
๖. ท่านพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด และเสนอสิ่งที่เห็น ประโยชน์ต่อผู้อื่นตามความเหมาะสม	๔.๐๒	๐.๕๒	มาก	๓
๗. ก่อนที่ท่านจะเชื่อสิ่งใด ท่านจะต้องศึกษาหรือ ตรวจสอบให้ถ่องแท้เสียก่อน	๔.๐๒	๐.๖๑	มาก	๖
๘. ท่านเข้าใจความจริง เคารพปัญหาและแก้ปัญหา ด้วยเหตุผล	๔.๐๓	๐.๕๕	มาก	๒
๙. ท่านคิดว่าการใช้ชีวิตอยู่คนเดียวกับธรรมชาติ จะทำ ให้พบกับความสุขที่แท้จริง	๓.๗๙	๐.๘๓	มาก	๑๐
๑๐. ท่านเข้าใจว่าไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้แน่นอน	๔.๓๗	๐.๖๖	มาก	๑

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การแสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญกรรมฐานตาม
แนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปัญญา เมื่อ
จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า การเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจ
โตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ท่านเข้าใจว่าไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้แน่นอน
($\bar{X} = ๔.๓๗$) รองลงมาคือ ท่านเข้าใจความจริง เคารพปัญหาและแก้ปัญหาด้วยเหตุผล ($\bar{X} = ๔.๐๓$)
และอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ท่านรู้สึกกังวลใจกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ($\bar{X} = ๒.๕๒$)

๔.๔ การเปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี
จำแนกตามเพศ ด้วยการทดสอบ T-test

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	เพศ (n=๒๑๗) ($\bar{X}$)		T	p-value
		ชาย (n=๘๔)	หญิง (n=๑๓๓)		
	ด้านกาย	๓.๗๕	๓.๘๐	๐.๘๑	๐.๔๑
	ด้านจิตใจ	๓.๖๓	๓.๘๓	๓.๓๒	๐.๐๐**
	ด้านสังคม	๓.๘๖	๓.๙๐	๑.๐๑	๐.๓๑
	ด้านปัญญา	๓.๘๑	๓.๘๔	๐.๖๑	๐.๕๓

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีเพศต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test ผลคือ ด้านสังคม $t = ๓.๓๒$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑** พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม มีเพศต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์รวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกัน ด้านเพศ

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอายุ ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	อายุ(n=๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		อายุน้อยกว่า ๒๐ ปี (n=๔)	อายุ ๒๐ - ๓๐ ปี (n=๔๓)	อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี (n=๘๓)	อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป (n=๘๗)		
	ด้านกาย	๔.๐๐	๓.๗๙	๓.๗๐	๓.๘๔	๒.๐๕	๐.๑๐
	ด้านจิตใจ	๓.๕๐	๓.๘๑	๓.๗๗	๓.๗๑	๑.๐๓	๐.๓๘
	ด้านสังคม	๔.๐๐	๓.๙๕	๓.๘๗	๓.๘๖	๑.๐๖	๐.๓๖
	ด้านปัญญา	๔.๐๐	๓.๘๖	๓.๗๖	๓.๘๗	๑.๗๕	๐.๑๕

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านอายุ กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีอายุต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F-test ผลคือ ด้านกาย F= ๐.๑๐ ด้านจิตใจ F= ๐.๓๖ ด้านสังคม F= ๐.๓๘ ด้านปัญญา F= ๐.๑๕ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม ที่เข้าร่วม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีอายุต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์รวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกัน ด้านอายุ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p-value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อ
 สุขภาวะองค์กรรวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี
 จำแนกตามสถานภาพ ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์กรรวม	สถานภาพ(n=๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		โสด (n=๑๑๒)	สมรส (n=๙๒)	หม้าย (n=๖)	หย่าร้าง (n=๗)		
	ด้านกาย	๓.๗๘	๓.๗๗	๓.๖๗	๔.๐๐	๐.๘๑	๐.๔๘
	ด้านจิตใจ	๓.๗๓	๓.๗๔	๔.๐๐	๔.๐๐	๑.๕๓	๐.๒๐
	ด้านสังคม	๓.๘๗	๓.๙๐	๓.๘๓	๔.๐๐	๑.๕๖	๐.๖๓
	ด้านปัญญา	๓.๙๐	๓.๗๒	๔.๐๐	๔.๐๐	๕.๒๖	๐.๐๐**

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์กรรวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์กรรวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพต่างกัน ที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F- test ผลคือ ด้านปัญญา $F = ๕.๒๖$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑** พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม มีสถานภาพต่างกัน ที่เข้าร่วม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีระดับสุขภาวะองค์กรรวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าปฏิบัติธรรม มีผลต่อสุขภาวะองค์กรรวมต่างกันด้านสถานภาพ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าการวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี LSD เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะ
องค์รวม :กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติจังหวัดกาญจนบุรี จำแนก
ตามสถานภาพ

ข้อ	สุขภาวะ องค์รวม	สถานภาพ	$\bar{X}$	Significant			
				๑	๒	๓	๔
	ด้าน ปัญญา	โสด	๓.๗๗	-	๐.๐๐**	๐.๕๒	๐.๔๙
		สมรส	๓.๗๒		-	๐.๐๖	๐.๐๕*
		หม้าย	๔.๐๐			-	๑.๐๐
		หย่าร้าง	๔.๐๐				-

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

*Sig.๐.๐๕

**Sig.๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ
จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามการศึกษา ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์ รวม	การศึกษา(n = ๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		ต่ำกว่าชั้น มัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่า (n=๕)	ต่ำกว่า ปริญญา ตรี (n=๖๐)	ปริญญา ตรีหรือ เทียบเท่า (n=๑๑๕)	สูงกว่า ปริญญา ตรี (n=๓๗)		
	ด้านกาย	๔.๐๐	๓.๗๕	๓.๗๗	๓.๘๑	๐.๖๔	๐.๕๘
	ด้านจิตใจ	๔.๐๐	๓.๗๕	๓.๗๔	๓.๗๖	๐.๕๗	๐.๖๓
	ด้านสังคม	๔.๐๐	๓.๘๕	๓.๘๖	๔.๐๐	๒.๓๐	๐.๐๗
	ด้านปัญญา	๔.๐๐	๓.๘๓	๓.๘๐	๓.๘๙	๐.๙๑	๐.๔๓

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุข
ภาวะองค์รวม :กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้าน
การศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีการศึกษา

ต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F-test ผลคือ ด้านกาย $F = 0.64$ ด้านจิตใจ $F = 0.57$ ด้านสังคม $F = 2.30$ และด้านปัญญา $F = 0.51$ พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม มีการศึกษาต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์รวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติธรรม มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกันด้านการศึกษา

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามอาชีพ ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	อาชีพ (n=๒๑๗) ($\bar{X}$)						
		นักศึกษา (n = ๑๓)	ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ (n=๑๓๑)	พนักงานบริษัทเอกชน (n=๑๔)	เจ้าของกิจการ (n=๔)	อื่นๆ (n=๕)	F	p-value
	ด้านกาย	๓.๖๒	๓.๘๑	๓.๕๘	๔.๐๐	๓.๖๐	๒.๓๕	๐.๐๒*
	ด้านจิตใจ	๓.๘๕	๓.๗๔	๓.๗๙	๓.๘๙	๓.๖๐	๐.๖๑	๐.๖๕
	ด้านสังคม	๓.๙๒	๓.๘๙	๓.๕๘	๔.๐๐	๓.๔๐	๓.๔๘	๐.๐๐**
	ด้านปัญญา	๓.๙๒	๓.๘๑	๓.๗๙	๔.๐๐	๔.๐๐	๑.๐๕	๐.๓๘

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม :กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีอาชีพต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F- test ผลคือ ด้านกาย $F = 2.35$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๒**และด้านสังคม $F = 3.48$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๐** พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีอาชีพต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์รวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติธรรม มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกันด้านอาชีพ

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าการวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี LSD เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะ
 องค์กรรวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี
 จำแนกตามอาชีพ

ข้อ	สุขภาวะ องค์กรรวม	อาชีพ	$\bar{X}$	Significant				
				๑	๒	๓	๔	๕
	ด้านกาย	นักศึกษา	๓.๖๒	-	๐.๐๑	๐.๘๐	๐.๐๓**	๐.๙๔
		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	๓.๘๑		-	๐.๐๒**	๐.๑๗	๐.๒๖
		พนักงาน บริษัทเอกชน	๓.๕๘			-	๐.๐๑**	๐.๙๑
		เจ้าของ กิจการ	๔.๐๐				-	๐.๐๘
		อื่นๆ	๓.๖๐					-
	ด้านสังคม	นักศึกษา	๓.๘๕	-	๐.๗๕	๐.๔๗	๐.๕๗	๐.๐๐**
		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	๓.๗๔		-	๐.๔๘	๐.๒๑	๐.๐๐**
		พนักงาน บริษัทเอกชน	๓.๘๔			-	๐.๒๑	๐.๐๐**
		เจ้าของ กิจการ	๓.๘๙				-	๐.๐๐**
		อื่นๆ	๓.๖๐					-

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์กรรวม

*Sig.๐.๐๕

**Sig.๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์กรรวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์กรรวม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (n = ๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ บาท (n=๕)	๖,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท (n=๖๐)	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท (n=๑๑๕)	สูงกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท (n=๓๗)		
	ด้านกาย	๓.๖๗	๓.๔๔	๓.๘๑	๓.๘๑	๔.๒๙	๐.๐๐**
	ด้านจิตใจ	๓.๖๗	๓.๙๔	๓.๘๕	๓.๙๒	๑.๖๘	๐.๑๗
	ด้านสังคม	๓.๖๗	๓.๖๙	๓.๗๕	๓.๗๖	๐.๒๒	๐.๘๘
	ด้านปัญญา	๔.๐๐	๓.๖๙	๓.๘๓	๓.๘๔	๑.๑๙	๐.๓๒

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์กรรวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์กรรวม :กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F- test ผลคือ ด้านกาย F = ๔.๒๙ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑** พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม มีการศึกษาต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์กรรวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมุติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติธรรม มีผลต่อสุขภาวะองค์กรรวมต่างกันด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าการวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี LSD เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{X}$	Significant			
				๑	๒	๓	๔
	ด้านกาย	ต่ำกว่า ๖,๐๐๐ บาท	๓.๖๗	-	๐.๒๔	๐.๔๐	๐.๓๙
		๖,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๔๔		-	๐.๐๐**	๐.๐๐**
		๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๘๑			-	๐.๙๖
ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	$\bar{X}$	Significant			
				๑	๒	๓	๔
		สูงกว่า ๑๕,๐๐๑ บาท	๓.๘๑				-

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

*Sig.๐.๐๕

**Sig.๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติกรรมฐาน ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	จำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติกรรมฐาน (n=๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		ครั้งแรก (n=๑๐๓)	๒ ครั้ง (n=๓๕)	๓ ครั้ง บาท (n=๑๐)	มากกว่า ๓ ครั้ง (n=๗๐)		
	ด้านกาย	๓.๗๘	๓.๙๑	๓.๖๐	๓.๗๔	๒.๐๙	๐.๑๐
	ด้านจิตใจ	๓.๖๒	๓.๙๗	๓.๘๐	๓.๘๓	๗.๔๓	๐.๐๐**
	ด้านสังคม	๓.๘๕	๓.๙๔	๓.๘๐	๓.๙๑	๑.๑๐	๐.๔๖
	ด้านปัญญา	๓.๗๙	๓.๘๖	๓.๗๐	๓.๙๐	๑.๓๐	๐.๑๗

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

* หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

** หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐาน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐานต่างกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F-test ผลคือ ด้านจิตใจ $F = ๗.๔๓$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00^{**} พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐานต่างกัน และมีระดับสุขภาวะองค์รวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติธรรม มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกันด้านจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐาน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าการวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี LSD เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม :กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐาน

ข้อ	สุขภาวะองค์รวม	จำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐาน	$\bar{X}$	Significant			
				๑	๒	๓	๔
	ด้านจิตใจ	ครั้งแรก	๓.๖๒	-	0.00^{**}	๐.๑๙	0.00^{**}
		๒ ครั้ง	๓.๙๗		-	๐.๒๕	๐.๐๙
		๓ ครั้ง	๓.๘๐			-	๐.๘๕
		มากกว่า ๓ ครั้ง	๓.๘๓				-

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

*Sig.๐.๐๕

**Sig.๐.๐๑

๔.๕ การเปรียบเทียบผลการเจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ ที่มีผลต่อสุขภาวะ องค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ยการทดสอบความแตกต่างและค่า p - value การเจริญกรรมฐานตาม
แนวอานาปานสติ ที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์
เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการทดสอบ F-test

ข้อ	สุขภาวะ องค์รวม	ผลของการเจริญกรรมฐาน (n=๒๑๗) ($\bar{X}$)				F	p-value
		น้อย (n=๓๔)	ปานกลาง (n=๘๓)	มาก (n=๘๘)	มากที่สุด (n=๑๒)		
	ด้านกาย	๓.๕๐	๓.๘๓	๓.๘๒	๓.๙๒	๖.๗๒	๐.๐๐**
	ด้านจิตใจ	๓.๕๙	๓.๖๗	๓.๘๕	๔.๐๐	๔.๘๕	๐.๐๐**
	ด้านสังคม	๓.๗๑	๓.๙๓	๓.๙๐	๔.๐๐	๕.๗๓	๐.๐๐**
	ด้านปัญญา	๓.๖๒	๓.๘๔	๓.๘๘	๔.๐๐	๕.๑๔	๐.๐๐**

หมายเหตุ $\bar{X}$ ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์รวม

หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

หมายถึง มีนัยสำคัญในสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการเจริญกรรมฐานตาม แนวอานา
ปานสติที่มีผลต่อสุขภาวะองค์รวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัด
กาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับปฏิบัติกรรมฐานแนวอานาปานสติ ต่างกัน เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนัก
สงฆ์เจโตวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรีเมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า F- test ผลคือ ด้านกาย F = ๖.๗๒
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑** ด้านจิตใจ F = ๔.๘๕ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑**ด้านสังคม
F = ๕.๗๓ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑** ด้านปัญญา F = ๕.๑๔ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑**
พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับปฏิบัติกรรมฐานแนวอานาปานสติ ต่างกัน ที่เข้าร่วม ณ สำนักสงฆ์เจโต
วิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี มีระดับสุขภาวะองค์รวมแตกต่างกัน จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ ๒ ผลการ
เจริญกรรมฐานตามแนวอานาปานสติ มีผลต่อสุขภาวะองค์รวมต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าการวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี LSD เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อสุขภาวะ
 องค์กรรวม : กรณีศึกษาผู้เข้าปฏิบัติธรรม ณ สำนักสงฆ์เจโตวิมุตติจังหวัดกาญจนบุรี
 จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้าปฏิบัติธรรมฐาน

ข้อ	สุขภาวะ องค์กรรวม	จำนวนครั้งที่เข้า ปฏิบัติธรรมฐาน	$\bar{X}$	Significant			
				๑	๒	๓	๔
	ด้านกาย	น้อย	๓.๕๐	-	๐.๐๐**	๐.๐๐**	๐.๐๐**
		ปานกลาง	๓.๘๓		-	๐.๘๓	๐.๔๙
		มาก	๓.๘๒			-	๐.๔๒
		มากที่สุด	๓.๙๒				-
	ด้านจิตใจ	น้อย	๓.๕๙	-	๐.๓๑	๐.๐๐**	๐.๐๐**
		ปานกลาง	๓.๖๗		-	๐.๐๐**	๐.๑๓
		มาก	๓.๘๕			-	๐.๒๕
		มากที่สุด	๔.๐๐				-
	ด้านสังคม	น้อย	๓.๗๑	-	๐.๐๐**	๐.๐๐**	๐.๐๐**
		ปานกลาง	๓.๙๓		-	๐.๕๓	๐.๔๕
		มาก	๓.๙๐			-	๐.๒๘
		มากที่สุด	๔.๐๐				-
	ด้าน ปัญญา	น้อย	๓.๖๒	-	๐.๐๐**	๐.๐๐**	๐.๐๐**
		ปานกลาง	๓.๘๔		-	๐.๕๗	๐.๑๖
		มาก	๓.๘๘			-	๐.๒๖
		มากที่สุด	๔.๐๐				-

หมายเหตุ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ยระดับสุขภาวะองค์กรรวม

*Sig.๐.๐๕

**Sig.๐.๐๑